Sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritøkustjóri: Kristian Dahl
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov

Blaðfólk: Randi Jacobsen - Dagny Joensen - Jústinus L. Eidesgaard - Eyðun Klakkstein - Eiríkur Lindenskov - Áki Bertholdsen

Útgevari, uppsetingog prent: Sp/f Sosialurin
Bústaður: Argjavegi 20, Argjum

Postadr.: Postsmoga 76, 110 Tórshavn
Telefon: 11820
Telefax: 14720

Internet: http://WWW.cybernet.dk/faroe-news e-mail: sosialur@olivant.fo

Marknaósemjan helst til Haag

Oddagrein

BRETSK blóðskriva nú aftur um marknaósemjuna millum Føroyar og Bretland. Tey vilja vera við, at ein risastór oljukelda - elefantur á oljumáli - er funnin við føroyska fiskimarkið. Víst verður á, at BP, sum skal hava funnið kelduna, roynir at halda hana loyniliga fyri ikki at geva føroyingum nakran trumf í samráðingunum.

UTTAN mun til um nakað er í hesum tíðindum ella ikki, stendur púra greitt, at stóri áhugin hjá oljufeløgum at gera forkanningar er serstakliga í hesum økinum. At tað er júst sama øki, sum bretska stjórnin ger krav uppá, er neyvan av tilvild heldur. Tað mundi vera nøkulunda um somu tíð, at bretar funnu stórar oljukeldur stutt frá føroyska markinum, sum at bretar fóru at krevja rættin til ein stóran part av tí føroyska landgrunninum. Í veruleikanum vóru bretar ikki áhugaðir í at fáa alt tað teir kravdu. Teir vóru úti eftir teimum áhugaverdu økjunum við markið, sum ein kann gita stjórnin hevur fingið upplýsingar um kann goyma stórar nøgdir av olju. Sum teir royndu samráðingarmenn bretar eru, kravdu teir tí bara nokk fyri at kunna slaka til eitt vist og tað var til tær lovandi oljuleiðirnar beint vestan fyri verandi fiskimark.

BRETAR siga, at hetta hevur einki við vitan um olju at gera, men at tað snýr seg um rætt teirra til økið. Ein kundi spurt, hví tað var neyðugt at seta so ómøgulig krøv, sum teir settu upprunaliga? Var tað ikki júst taktikkur og var endamálið ikki júst at fáa føroyingar at vera nøgdar við, bara teir togaðu nakað væl í land? Tað er greitt, at tað hevur havt skund fyri bretar at fáa føroyingar at taka av eini samráðingarloysn, sum hevði við sær, at teir fingu sítt. Tað mátti nevniliga ikki draga so nógv út við samráðingunum, at føroyingar eisini fingu frænir av, at nógv olja er í tí mest umstridda økinum. Nú skriva bretsk blóð so um, at stór oljukelda helst liggur báðumegin markið.

HVAT gera vit so kundi verið spurt. Fyrst av øllum tøkk til okkara samráðingarfólk og til politisku leiðsluna hesi seinastu árini, at hildið er fast um miðlinjuna. Nú tað gerst alt meira sjónligt, at hvør einasti kvadratmetur av tí umstridda økinum kann vera gullverdur, tá eiga vit at umhugsa, um tíðin ikki er komin har til at fara til Haag við málinum. Hetta er eingin lótt avgerð, tí vit vita ikki, hvat dómstólurin finnur uppá. Men ein rossahandil við bretar í dag verður ikki lættur av liva við í framtíðini, um veruleikin er tann, at vit láta frá okkum stór oljuøkið við markið, sum vit kanska høvdu kunnað varðveitt sum okkara eftir at hava roynt málið í rættinum. Vit siga kanska, tí ein dómur kann eisini gerast verri fyri okkum enn ein samráðingarloysn. Tí er málið so trupult. Tað er at sammeta við russiska roulette.

VIT mugu í hvussu er ikki gera sama mistak, sum Hækkerup gjørdi á sinni, tá hann lat norðmonnum rættin til stór oljuøki. Sama sigast bretar hava gjørt mótvegis norðmonnnum. Tað er greitt, at bretar vilja gera alt fyri at fáa sum mest burturúr á okkara leiðum. Spurningurin er tí, um løtan ikki er komin, har vit føroyingar - nú tað er komið fram, at umstriddu økini uttan iva goyma stórar mongdir av olju - eiga at gera støðuna upp og seta spurningin: eigur at verða farið til Haag við málinum?

HÓAST Bretland og Føroyar í mongum hava havt góð viðurskifti, eiga vit at vera varin. Vit kunnu spyrja, um vit hava verið mótpartur í einum unfair spæli, har teirra vitan um undirgrundina her hjá okkum hevur verið nógv størri enn teir hava viljað sagt okkum? Vit hava tí í ávísan mun samráðst við bretar undir følskum fortreytum ella hava teir í hvussu er frá byrjan sitið við betri kortum og trumfum enn vit. Hetta fær ein at hugsa um hendingina við Digicon skipinum „Arcadian Searcher" fyri nøkrum árum síðani, har kanningar vórðu gjørdar inni á føroyskum øki fyri ein ókendan! Loyvi varð givið á hægsta stað í UK. Skipið varð júst í tí mest umstridda økinum tá og har tað nú verður tosað um elefantar. Og í dag er tað nettup í hesum sama øki at størsti seismiski aktivitetur in er.

Sosialurin

Lesarabrøv

Aftursvar til Skopuning

Fyrst av øllum vil eg siga, at hatta er ein ljótur máti at heingja sínar bygdamenn út í bløðunum.

Skal eg døma um bygdarráðið, so hava teir einki at skammast. Kreppan rakti Skopun sum so mangar aðrar bygdir.

Virkini í oynni o.a. blivu stongd ja eg má siga við hjálp frá myndugleikunum og síðani skuldu tey oyðileggjast við at toga alt innan úr teimum.

Men tá skrivaði Bygdarráðið í Skopun søgu við formanninum á odda, har slapp eingin inn og eingin hevur tikið nakað tann dag í dag.

Nei mínir góðu bygdarmenn, ikki fara altíð í bløðini og spilla bygdarráðið út. Tað er tað sum altíð hevur verið gjørt í Skopun.

Annars kann eg skoyta uppí, at val verður í desember, tá skulu vit velja og vraka.

Skopuningur

Gevist at spilla út skopuningar

Eg mátti taka penning í hond. Hetta er fyrstu ferð eg skrivi eitt lesarabræv.

Nei tú skopuningur! Bygdarráðið í Skopun gjørdi rætt at teir gjørdu fiskahjallaran til tað sum hann er.

Í dag kunnu vit koma til kei, avreiða fiskin, fáa ís og ein fastan prís sum verður goldin til tíðina, hetta setur ein útróðrarmaður stóran prís uppá.

Maðurin sum leigar hjallarin er ein sprelkin ungur maður, ikki misunna honum, at hann hevur áræði.

Hvat hann leigar fyri veit eg ikki. Eg meini sjálvur, at tað ikki skal verða dýrt, tí so kundi hent, at einki virksemi bleiv.

Eg havi sæð, at teir hava skorið flak men ikki nógv. Tað kundi eg hugsað mær er tí, at summar er og tí før lítil prísur fyri flak.

Nei gevist at spilla bygdarráðið út, tí hesir 5 menn hava ikki skapt kreppuna.

Eg hugsi at hetta er ringasta tíðarskeið síðani í 30-unum at stýra einari bygd.

Nei fólk sum fer í bløðini við sínum bygdarmonnum til útspilling sigur meiri um seg sjálvan enn onnur.

Til síðst vil eg ynskja bygdaráðnum góða eydnu tá tíðina av skeiðnum sum er eftir. Tit hava einki at skamma tykkur og ikki minst unga manninum í Fiskahjallaranum. Hav gott mót, ikki fella í fátt um slík lesarabrøv sum tað í Dimmalætting.

Útróðrarmaður

Ein tøkk til Hotel Tórshavn og starvsfólkini

Vit eru nú heimaftur komin eftir at hava gist á Hotel Tórshavn í 3 mánaðir í summar vegna sjúku. Vit skulu bera eina stóra tøkk fyri ta tíð, vit hava verið har. Tá ið vit hava verið í 3 mánaðir, kemur man at kenna Hotellið og starvsfólkini. Hotellið er gott, góð dupultrum og gott pláss at taka vitjandi inn.

Fyristøðukvinnan Jonny er gott fólk, altíð fyrikomandi og hjálpsom, takk fyri ta stóru hjálp, tú víst okkum. Uttan teg hevði tað ikki gingið. Andrias, at síggja hvussu tú knossaði allan dagin, at fáa alt inn á Hotellið og alt rusk, sum skal út aftur, har nógv fólk er. Tað er ikki so lítið, og tú umvældi kømur, ja tú hevði nokk allar dagar, tað kundi man síggja. Tað bleiv vaskað frá morgni til seint út á seinnapartin øll kømur, we gongd og alt sum har var. Tað var vaskað hvønn einasta dag, so tað var altíð reint og nosligt. Matur var nokk av og góður, so har var eingin svangur.

Tað kann ikki vera betri fyri sjúklingar og avvarðandi at hotellið liggur so nær við Ríkishospitalið, sum tað ger.

Takk fyri alt gott, vónandi síggjast vit aftur á sama stað við somu starvsfólkum síðst í oktober í ár.

Oda og Poul Arni

Órættvís kapping

Nær fer tað almenna at fáa skil á søluloyvini hjá handlunum í býi okkara.

Fyri tveimum mánaðum síðani opnaði ein nýggjur handil her í býnum, sum skuldi eitast fyri at selja fløgur. Tað næsta sum ein hoyrir er at fløguhandilin er farin at selja eplir, kioskvørur, sterioanleg, bildekk og annað.

Kann tað vera rætt, at fløguhandlar ella radiohandlar nú kunna selja matvørur og kioskvørur, er hetta ikki ein sak sum Heilsufrøðiliga Starvsstovan ella Býráðið átti at tikið upp og fingið steðgað alt fyri eitt.

Sami handil lýsti í Útvarpinum við sigarettum, at um ein keypti eina karton av sigarettum, so fekk man ein sekk av eplum ókeypis. Mær vitandi er ikki loyvi at lýsa við tubakki og brennivíni í fjølmiðlunum, men møguliga er hetta ikki galdandi fyri henda viðkomandi. Sami maður er nú farin í holt við ein pylsuvogn og her kann ein keypa pylsumat fyri 50,- kr., og samstundis fær ein tveir tuta seðlar til fløgur úr fløguhandlinum hjá sama viðkomandi. Mær vitandi hevur eingin privatur loyvi at spæla við eydnuspæli, men møguliga er hetta heldur ikki galdandi fyri hendan viðkomandi.

Hvussu langt kann ein privatur fara, fyri at tað almenna grípur inn, tí nógv onnur dømir eru um, at heldur ein seg ikki innanfyri matvørulógina og sølulógina, so verður ein steðgaður umgangandi og ein missur loyvið at selja, men soleiðis er tað ikki hjá hesum handilsmanninum.

Sami maður kann hava sínar handlar opnar nær honum lystur, fløguhandilin hjá honum er opin til langt út á kvøldarnar og pylsuvognurin hjá sama viðkomandi er opin til 5 á morgni. Nú veit undirritaði ikki um lógin er broytt, bæði við hvat ein kann selja og nær ein kann selja vørurnar, men kann ein handil hava opið nær honum lystir og selja tað honum lystir, so kunnu allir.

Mín spurningur til almenna myndugleikan er so: Hvør eigur at seðga hesum galskapinum, er tað býráðið, Heilsufrøðiliga Starvsstovan ella politiið? tí sum støðan er í løtuni, so kann væl henda at óskapurin fer at smitta yvir á alt handilslívið í Klaksvík.

Ein handlandi

Vitjaðu løgmann í Tinganesi í vikuni:

Maersk leggur nú til brots í Føroyum

Danska oljufelagið Maersk Olie og Gas, sum higartil ikki hevur víst nógvan áhuga fyri føroysku undirgrundini, vil nú vera við í leitingini eftir olju og gassi við Føroyar. Í vikuni vitjaðu umboð fyri Maersk og trý onnur oljufeløg løgmann og oljuumsiting

Jan Muller

Mangt bendir á, at stóra danska AP Møller fyritøkan av álvara er farin at vísa føroysku undirgrundini ans. Hertil fór eitt av mongu feløgunum í AP Møller-samtakinum, »Maersk Contractors« undir at bora í Lopra. Leiðslan í fyritøkuni vónaði, at hetta bert fór at vera fyrsta uppgávan í Føroyum og at her fóru at vera aðrar uppgávur í framtíðini eisini.

Nú er eitt annað av feløgunum í samtakinum, nevniliga »Maersk Olie og Gas«, sum stendur fyri leiting og boring eftir olju nógva staðni í heiminum, farið at vísa føroyska økinum ans - so stóran, at umboð fyri felagið við varastjóranum Bo Wildfang á odda saman við umboðum fyri trý onnur oljufeløg, sum Maersk hevur tikið upp samarbeiði við á Føroyaøkinum, vitjaðu løgmann í Tinganesi í vikuni.

Á fundinum við løgmann greiddu umboð fyri tey fýra oljufeløgini frá ætlanum teirra á føroyska økinum. Tey fýra feløgini, sum hava tikið seg saman í eitt samtak, sum skal arbeiða við Føroyaøkinum eru umframt Maersk, tað belgiska oljufelagið FINA, tað bretska Deminex og tað amerikanska Union Texas Oil.

Fina er operatørur. Bæði Fina og Deminex eru við í Lopransboringini.

Umboð fyri tey fýra oljufeløgini uttan fyri Hotel Føroyar. Mynd: Kalmar

Umframt at vitja løgmann, nýttu tey fýra feløgini eisini høvi til at hitta umboð fyri oljufyrisiting og Oljuráðleggingarnevnd.

Sosialurin hevur fleiri ferðir hesi seinastu árini fregnast hjá danska oljufelagnum Maersk Olie og Gas og spurt, hví fyritøkan ikki hevur víst føroysku undirgrundini ans, nú so mong onnur oljufeløg hava áhuga fyri økinum. Svarið hevur verið, at Maersk fylgir gongdini í Føroyum, men hevur ikki hildið tað vera nóg áhugavert at luttaka í forkanning og leiting.

Nú varastjórin í felagnum, Bo Wildfang fyri fyrstu ferð vitjar í Føroyum spurdu vit hann, hvussu tað ber til, at Maersk Olie og Gas nú bráddliga er farið at vísa føroysku undirgrundini ans?

Mærsk Olje og Gas hevur fleiri boripallar í Norðsjónum

MCAFEE® Anti-Virus

McAfee VirusScan er sera lætt at nýta. VirusScan finnur og burturbeinur kend og nyggj telduvirus áðrenn tey gera um seg. VirusScan verður javnan endurnýggja og fæst til DOS, Windows og OS/2

Vit senda um alt landið. Prísir frá kr. 487,- (v/mvg)

Adaptive Design, 690 Oyndarfjørður. Tlf.44872, Fax.44873

Vit hava ALT til BAÐIRÚMIÐ

– t.d. stórt úrval av baðirúmsskápum frá HAFA

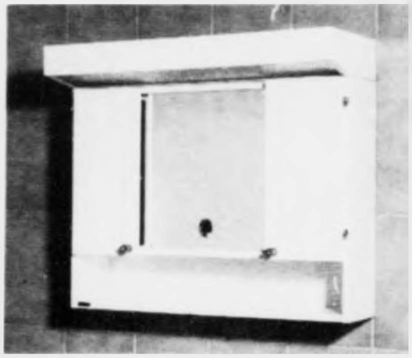

»Silvia«: B 70 / H 53,5 / D 15

RØTTU PRÍSIR & BESTA DYGD

Øll við spegilshurðum uttan/innan og í erváljósinum, sum fæst til øll skápini, 110/220 V við jørð.

Vitjið framsýning okkara á Hálsi ella ringið og fáið tilfar sendandi

Svend Krosstein
Falkavegur - Tlf. 14600

VHS
Alt tilfar til
VATN
HITAVERK
SANITET

Kortið vísir, hvar tey fýra oljufeløgini arbeiða. Pílrnir vísa m. a., hvussu nær føroyska markinum, tey arbeiða.

fyriuttan, tá tit ikki eru við í Lopra?

– Tað halda vit ikki.

– Merkir tað so, at tit fáa hesar upplýsingar frá teimum feløgunum, sum eru í tykkara bólki og sum eisini eru við í Lopra, tvs Fina og Deminex?

– Nei, teir fáa vit ikki. Teir upplýsingarnir, sum Fina og Deminex fáa frá Lopransboringini, koma undir »fortrolighedsklausuler«, sum hann málber seg.

– Tilfarið, sum hesi feløg fáa, kunnu vit ikki brúka, tá og um vit fara at søkja um loyvi at bora við Føroyar.

Bo Wildfang sigur, at tað í oljuvinnuni er heilt vanligt, at feløg í einum bólki hava ymsar upplýsingar.

Uppá fyrispurning um Maersk Olie og Gas ætlar sær at fara uppí boringina í Lopra sigur hann, at tað er ikki ætlanin.

– Vit halda ikki, at boringin kann geva okkum ta vitan, sum kanska onnur feløg halda hon kann geva.

Bo Wildfang sigur, at Maersk metir seg kunna fáa nokk upplýsingar við at keypa seismiska tilfarið og annað tilfar og hetta fer Maersk at byggja sínar metingar á.

Varastjórin í Maersk Olie og Gas sigur, at meðan fyritøkan hugartil hevur fylgt gongdini við Føroyar, so er hon nú farin uppí ein studiebólk, sum saman við øðrum feløgum skal taka støðu til, um tað er rætt at vera við í fyrstu útbjóðingarrunduni, tá hon verður.

Bo Wildfang sigur, at Maersk fer at keypa tað seismiska tilfarið, sum kemur á marknaðin og at felagið fer at brúka nakað av orku uppá kanningarnar av føroysku undirgrundini.

Maersk heldur tað vera gott við Fina sum operatøri í teirra bólki.

Frá PIZZARIA

Nýggjur og størri matseðil!

Vinarliga bíleggið borð í góðari tíð.

Minnist til heimkoyringartilboðið!

PIZZARIA - Tlf. 18866

Minningarorð um Schønning Eysturoy

Tung vórðu boðini, tá vit frættu, at Schønning var farin úr hesum heimi seinnapartin hin 7. august. Sum so ofta, var Schønning farin eftir oyggj við vørum kl. 7 á morgni, áðrenn hann kom á Kemilux kl. 9. Seinnapartin skuldi hann á fund í Pensionistafelagnum, sum eisini lá honum á hjarta. Tað vardi okkum ikki, at hetta skuldi vera seinasti arbeiðsdagur hansara. Hann var sum altíð í góðum lag og soleiðis ein gevandi kelda hjá okkum, sum fingu høvi at arbeiða saman við hesum megnar ídnaðarmanni.

Kemilux varð stovnað í 1965. Byrjað varð í smáum. Við ágrýtni og hegni vaks fyritøkan og flutti í 1976 í nýggj hølir norðuri á Oyri. Gott tiggju ár seinni vórðu eisini hesi hølir ov trong. Avgjørt var tí at flyta til Havnar aftur. Í 1989 kundi felagið flyta í nýggjan stásiligan bygning úti í Havnardali.

Áðrenn flutt varð til Havnar, lat Schønning leiðsluna av Kemilux frá sær til sonin Jóhan. Um hetta mundið var Schønning tó enn sera væl fyri, bæði sálarliga og likamliga. Síðan hendan dag, til nú hann so brádliga legði frá sær, hevði Schønning ein sera týðandi leiklut í samskiftinum millum Kemilux og viðskiftafólk okkara. Einki er at ivast í, at fyri nógv fólk var Kemilux Schønning, og nevndi tú Schønning, so hugsaðu fólk um Kemilux. Schønning hevði eisini oftani á munni yvir fyri okkum starvsfólkum: »Tað sum er gott fyri viðskiftafólk okkara, er eisini gott fyri Kemilux«. Hóast Schønning sostatt ikki hevði leiðsluna av Kemilux um hendi hesi árini, var hann altíð góður í ráðum, gjørdi altíð vart við seg á rætta stað og frambar sína áskoðan, um hann helt at vit gjørdu okkurt, sum hann ikki helt tænti Kemilux best. Hóast Schønning altíð hevði eina heilt greiða áskoðan um, hvussu arbeiðið skuldi gerast, var tó ofta møguligt at broyta hesa áskoðan, um grundgevingin var nóg góð.

Schønning var upprunaliga útlærdur timburmaður. Hóast sostatt sjálvlærdur í tí virksemi hann vígdi stóran part av lívi sínum, hevði Schønning fyrimyndarlig evnir at finna útav, hvar vørurnar hjá Kemilux kundu nýtast, eisini uttanfyri landoddarnar. Har umframt hevði hann gjøgnum tey seinastu 31 árini fingið eina »legendariska« vitan um vørurnar hjá Kemilux. Ein vitan sum vit starvsfólk notu gott av í tí dagliga, tí Schønning var jú her hvønn yrkadag, hóast hann nú var vorðin 78 ára gamal. Vanligt er at siga: »Maður kemur í mans stað«. Tað verður ikki galdandi í hesum føri, tí ikki er ov nógv sagt, at Schønning var í allar mátar eitt eindømi, okkum til fyrimynd.

Tíanverri slapp Kemilux heldur ikki undan fíggjarligum trupulleikum fyrst í nitiárunum. Bæði leiðslan og Schønning sjálvur arbeiddu við at finna eina loysn á hesum trupulleikum. Vit føldu øll, at hetta var ein sera trupul tíð hjá honum, at liva í óvissuni um hvussu hansara lívsverk skuldi vera lív laga. Eingin var tí meira fegin enn Schønning, tá Kemilux varð endurstovnað hin 1. desember 1995.

Tíðin aftaná endurstovnanina hevur verið sera virkin og nógvar ætlanir liggja fyri frammanat seta í verk. Nógv av hesum kundi ivaleyst tykjast ørkymlandi fyri ein mann á hansara aldri. Vit harmast tí um, at Schønning ikki kom at uppliva meira av hesum í verki. Fremsta mál hjá okkum starvsfólkum má tí vera, at arbeiða í andanum hjá Schønning fyri at tryggja lívsverki hansara framgongd eisini í framtíðini.

Undir bønarhaldinum í kapellinum á Landssjúkrahúsinum, nevndi Eivind Niclasen, at tvey mál serliga høvdu ligið Schønning á hjarta, nevniliga Kemilux og Zarepta. Longu fyrsta dagin tú komst á Kemilux, ivaðist tú ikki í, at tað fyrra var eitt hjartamál hjá Schønning. At Schønning eisini hevði lagt eitt stórt arbeiði eftir seg á Zarepta, frættu vit ikki frá honum sjálvum, men frá øðrum.

Schønning var sera virkin sum ídnaðarmaður, innan Brøðrasamkomuna og tey seinnu árini innan Pensionistafelagið. Tá Schønning hevði fingið eitthvørt hugskot, arbeiddi hann altíð sera miðvíst til tess at náa málinum. Slíkt virksemi er treytað av, at tú hevur onkran at finna stuðul hjá. Hendan stuðul fekk Schønning øll árini, andaliga sum handaliga, frá Ingibjørg. Ingibjørg og Schønning fingu yvir fimti ár saman. Tú skuldi ikki havt kent Schønning leingi fyrr enn tað stóð tær púra greitt, at Ingibjørg stuðlaði honum í øllum hansara virksemi.

Góða Ingibjørg, tú ert í tonkum okkara. Mátti Harrin givið tær og tínum styrk at liva uttan Schønning við tína lið.

Ærað veri minnið um ein góðan starvsfelaga og vin.

Starvsfólkini á Kemilux